

Пише: Матија Бећковић

О скраћивању језика

Предлажем да се цео језик сажме у две речи. Он је већ и сажет, и ви већ погађате да су то речи: **јеботе и супер!** Не знам треба ли да свој предлог образлажем. Докле ћемо каскати за животом? Предлажем нешто што је одавно наша стварност (и стрепим: да ли ће мој предлог бити усвојен!) Смешно је затварати очи пред реалношћу. То, што ја предлажем, већина је већ усвојила, и мањини се предлаже да нам се придружи, како не бисмо кварили утисак. Ја не тражим да се то уведе, него да се призна и озакони кад је већ дошло спонтано.

Ово је век брзине, који је штошта скратио и сажео. Како сам разумео, и сама атомска бомба је резултат огромних сажимања. Храна је одавно концентрисана, а да и не набрајам – шта се све обрело у пилулама? Напредак науке створиће пилуле у којима ће се наћи најразличитија знања и осећања – биће довољно попити пилулу па постићи оно за шта су раније биле потребне деценије. Наравно, језик не може бити изолован од света и века. Није нормално да се све скраћује а да се језик шири и продужује.

Појавом две свемоћне речи (“јеботе” и “супер”) показало се да постоје милијарде непотребних појмова. Модеран човек не зна шта ће са тим баластом а мора да се изражава краће и брже. Показало се да се једном, од тих речи, може рећи више него ватрометима речи и говорничким тобоганима.

Невероватна је способност речи “јеботе” и “супер”: могу бити употребљене безброј пута а да увек значе нешто друго. Набијене смислом који се не може потрошити, оне су се већ показале као успешна замена за све. Просто је несхватљиво да се нико раније није сетио ова два појма, која су нам била на врху језика, нити запазио каква се моћ крије у ових десет слова! Били су потребни читави томови да се изрази оно што се може далеко успешније рећи са “јеботе” и “супер”.

Кад би неко био докон, па да размотава и разлаже ове две речи, видело би се да је у њима збијено све оно што је исписано на билионима страница. Тако би обрнутим путем, поново нестало оно што као закопано благо чами мртво у магацинима и полицама библиотека. Али, чему тај обрнути процес? Да су те две речи раније уочене, не бисмо страћили толико времена и потрошили море мастила и папира. Још нисам приметио да постоји неко питање на које се не може одговорити са “супер” или “јеботе”.

Нема тог доживљаја који се не може савршено изразити једном од ових речи, па чак и оне – по потреби – могу бити скраћене. Довољно је рећи “у-је” или “суу” па стећи углед не само znalца, него и славу говорника! Како је овим открићем постала смешна читава граматика и толике друге области које су израсле из језика! Како су осрамоћени и ухваћени на делу толики празнослови, скрибомани, и гњаватори. Немогуће је једну од ове две речи употребити на погрешном месту. Нико их није изговорио а да је испао глуп, преопширан, или да се погрешно изразио! Како су постале сувишне

толике катедре и професори матерњег језика! Какав су само посао били измислили – да рођеном народу предају рођени језик?! Паметном човеку је одмах ту морало бити нешто сумњиво. Какав је то матерњи језик који се мора учити. И још имати комплекс да га не знаш, и да не умеш да говориш, иако ти је матерњи!

Читави крајеви неће више погрешно говорити, јер је немогуће изговорити погрешно “јеботе” или “супер”. Да не говоримо колико је њиховом појавом уштеђено. Толики говори, предавања, доказивања, постали су депласирани. Са ове две речи више смо постигли и рекли за кратко време него са свим речима откад смо проговорили до данас. Њихову величину немогуће је изразити неким другим речима него опет њима: “супер” и “јеботе”.

Ако не верујете да се само с две речи могу заменити све остале покушајте, за почетак, да са “супер” и “јеботе” гарнирате све што говорите. Те две речи саме раде, па ћете временом схватити да све оно друго и није било потребно. Нико вам неће рећи да брбљате, тртљате, балегарите, лупате, ако будете употребљавали само “супер” или “јеботе”. Не каже наш народ случајно да ћете бити паметнији ако ћутите. То је резултат времена у којима се с много речи тако мало рекло. “Јеботе” и “супер” су нека врста зачина “Ц”. Покушајте да их уденете у све што говорите, и тако ћете видети да се слажете са мном, иако вам се то сада чини претерано. С њима је свака ствар укуснија, а без њих бљутавија!

Узмимо, рецимо, песму Бранка Радичевића *Девојка на Студенцу*.

Прочитајте је са овим рефреном, и без њега, па одлучите која је боља.

Кад сам синоћ овде била
Јеботе!
И водице завила,
Супер!
Дође момче црна ока,
Јеботе!
На коњићу лака скока,
Супер!
Поздрави ме, зборит оде:
Јеботе!
„Дај ми селе мало воде!”
Супер јеботе!

Мој предлог ће, временом, усвојити читав свет. Ја не разумем како би се, на неком другом језику, то исто могло друкчије рећи. Ко не разуме човека који каже “супер” и “јеботе”! Долази дан кад ће читави свет уклонити језичке баријере и споразумевати се само са “супер” и “јеботе”. То ће бити, јеботе, супер!